

lovforslaget delt op, så vi fik en opdeling af dem, vi var 100 pct. enige om, herunder bl.a. den kategori, som fru Elisabeth Arnold omtaler, så de kunne behandles i ét forslag, hvorved vi også i Fremskridtspartiet kunne trykke på de grønne knapper.

Jeg er glad for, at den detalje kom frem, og jeg ved godt, selv om jeg ikke har tallet, at der er utrolig mange eller i hvert fald en hel del af dem, der står i det lovforslag, vi skal færdigbehandle, som vi alle sammen kunne blive enige om skulle have dansk statsborgerskab. Men vi er nødt til at stemme imod dem alle sammen, fordi regeringen er så genial, at de lægger dem frem i ét samlet forslag, hvor vi til allerallersidst skal trykke ja eller nej til forslaget.

(Kort bemærkning).

Frederik Nørgaard (S):

Ja, jeg skal heller ikke forlænge debatten, men jeg vil godt tilkendegive, at det, som hr. Poul Nødgaard sagde i sin afslutning og lagde i det, faktisk er dét, vi tager afstand fra.

Anne Baastrup (SF):

Jeg må desværre bedrøve hr. Poul Nødgaard: Han vil få meget vanskeligt ved at trykke på den grønne knap.

Sagen er den, at et af kravene til de almindelige betingelser for, hvor lang tid man efter Fremskridtspartiets forslag skal have været her i landet – 12 år, hvis man ikke kommer fra et EU-land – rent faktisk betyder, at hr. Poul Nødgaard altid vil komme til at trykke på den røde knap.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 256: Forslag til lov om anvendelse af Frøstrup-lejren.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 4/5 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Nu er det ikke sådan, at det er et afsnit af den serie, der hedder Blomsterbørns børn, selv om man kunne fristes til at tro det – i hvert fald at dømme efter åremålet.

Der er 3 formål med at fremsætte dette lovforslag: for det første at bringe 25 års lovløshed til ophør, for det andet at skabe mere ordnede forhold ved at opdele arealet i 3 zoner, nemlig 1) til fællesbygninger, 2) til primitive beboelser og 3) til grønne områder. Dette skulle give mulighed for bedre sanitære og miljømæssige forhold. Det tredje formål er at give ikke mindst byens, lejrens, 29 børn tilbud om aktiviteter og bedre leveforhold.

Baggrunden for lovforslaget er, at ingen myndighed de sidste 25 år har formået at finde en tilfredsstillende løsning. Daværende miljøminister Lone Dybkjær nedsatte i 1989 en arbejdsgruppe med henblik på en permanent løsning. Forhenværende miljøminister hr. Per Stig Møller arbejdede videre, herunder bl.a. på at finde en løsning via sommerhuslovgivningens bestemmelser. Den nuværende miljøminister, hr. Svend Auken, fortsatte i samme spor, men måtte opgive at bruge sommerhuslovgivningen.

Der er så fundet en løsning på et møde den 29. marts i år, hvor de politisk ansvarlige i Hanstholm Kommune og i Viborg Amt, socialministeren samt miljø- og energiministeren indgik en aftale om, at de 4 instanser ville yde hver sit bidrag til at bringe den ulovlige tilstand til ophør. På den måde ville vi give ikke mindst børnene håb om en bedre fremtid – alt selvfølgelig under forudsætning af at beboerne accepterede løsningen; den accept foreligger nu.

Det har været et kompliceret puslespil, hvor mange kræfter skulle forenes for at finde en løsning; husk på, at vi har at gøre med 25 års ulovlig tilstand, og at vi har et hensyn at tage til 86 mennesker. Det er ikke Socialdemokratiets

livret at lave en sådan lov, men vi må se i øjnene, at det er den eneste mulighed for at løse problemet, for der er tilsyneladende ingen andre måder, hvorpå det kan løses.

Det er let at kritisere, men svært at komme med konstruktive alternativer til det, der ligger her. Men det forudsætter selvfølgelig, at de parter, som er gået sammen om det her initiativ, vedstår den aftale, de har indgået.

Til sidst vil jeg tillade mig at citere fra en leder i Morgenavisen Jyllands-Posten den 2. april 1995, en leder, hvis konklusion jeg i forhold til den avis til en forandring er meget enig i, for den er: »Derfor skal både stat, amtskommune og primærkommune finde sammen om en fornuftig løsning, der tilgodeser både lejren og dens omgivelser. Her vil nogen tale om »lovliggørelse af selv-tægt«, men det drejer sig i virkeligheden om forhold, som har fået lov at flyde alt for længe.«

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Det er et spørgsmål til hr. Martin Glerup og også til miljøministeren, når nu denne er til stede.

Hr. Martin Glerup nævnte, at der var fundet en fælles løsning mellem kommunen og amtet. Og der står også i bemærkningerne til lovforslaget: »Viborg Amt har ansvaret for, at der sideløbende med lovliggørelse iværksættes projekter med særligt henblik på børnene . . .«. Amtet er også nævnt flere steder.

Det får mig så til at spørge de to herrer, om det ikke var bedre, hvis vi trak lovforslaget tilbage, inden debatten starter, for netop Viborg Amtsråds store flertal har jo afvist loven? Hr. Martin Glerup nævnte det i sit indlæg, og ministeren skriver i bemærkningerne, at en betingelse for, at loven kan blive til noget, er, at både kommune og amt står bag den, og ifølge Morsø Folkeblad vil amtsborgmesteren i Viborg Amt nu tage kontakt til miljøministeren for at få ham til at trække lovforslaget tilbage.

Og derfor vil jeg godt lige spørge, inden vi i dag begynder debatten, om det ikke var bedre, at vi tog den af bordet, hvis den ikke bliver til noget alligevel?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Nej, det gør vi selvfølgelig ikke, for mig bekendt er der ingen, der har fragået den aftale, der er indgået. Og så længe det ikke er tilfældet, kan vi lige så godt fortsætte behandlingen.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg synes, at hr. Brusgaards spørgsmål er relevant, og derfor vil jeg gerne besvare det allerede på dette tidlige tidspunkt af debatten.

I henhold til protokollatet af 29. marts 1995, som hr. Glerup henviste til, har de lokale myndigheder, Viborg Amt og Hanstholm Kommune, givet tilslutning til en lovliggørelse af lejren ved lov.

Hanstholm Kommunalbestyrelse har behandlet lovforslaget på et kommunalbestyrelsesmøde den 2. maj, hvor den med stemmerne 8 mod 5 stemte for lovforslaget.

Foreningen Det Ny Samfund og beboerne har afholdt generalforsamling den 28. april, og det blev med et klart flertal besluttet at sige »ja« til en lovliggørelse af lejren.

Viborg Amtsråd har den 8. maj på et amtsrådsmøde besluttet med stemmerne 15 mod 11 at gå imod det, nemlig særlovgivningen for Frøstruplejren. Det var et forslag, stillet af partiet Venstre, i øvrigt med formuleringer, som er ordret de samme, som man brugte fra partiets og De Konservatives side, da den tidligere regering, altså VK-regeringen, ønskede at lovliggøre lejren – vi har jo været fælles om det her projekt – og det er præcis den samme ordlyd, der i sin tid blev anvendt i forhold til hr. Per Stig Møllers og andre medlemmer af den daværende regerings forslag.

Det har selvfølgelig skabt noget usikkerhed om, hvordan situationen egentlig er nu. Jeg lægger vægt på, at den politiske ordfører fra Venstre, altså det parti, der har været fremme med det i amtet, i går, den 9. maj, har udtalt for det første: Vi – det er altså Venstre i amtsrådet – er imod særloven. Det kan ikke være rigtigt, at Folketinget vedtager en særlov for bosniere, Christiania osv.

For det andet: Såfremt en lov vedtages på området, vil vi selvfølgelig respektere loven og loyalt medvirke ved gennemførelsen. Hanstholm Kommune støtter ifølge borgmesteren fortsat aftalen, der ligger til grund for lovforslaget.

Jeg har forståelse for, at man generelt og principielt er betænkelig ved særlovgivning, og derfor havde det været bedre, hvis det havde været muligt at gøre det, den tidligere regering ønskede, nemlig at lovliggøre det inden for rammerne af den bestående lovgivning.

Men det er afgørende, at både beboere, kommune og amt vil respektere lovgivningen samt positivt og loyalt medvirke til, at den næsten

25-årige konflikt nu løses. For at skabe klarhed over Viborg Amtsråds synspunkter har jeg derfor bedt om et møde og aftalt et sådant med amtsborgmester Bent Hansen, amtets socialudvalgsformand Aage Koch-Jensen samt formanden for teknik- og miljøudvalget, Harry Hjaltelin. Det møde vil finde sted i morgen eftermiddag.

Når jeg har indkaldt dem, er det naturligvis, fordi det er de tre, som jeg indgik aftalen med den 29. marts, og fordi der er en lidt uklar situation. Jeg skal naturligvis drage omsorg for, at Folketinget bliver orienteret om resultatet af dette møde, men jeg vil gerne på dette tidspunkt sige, at jeg håber og tror, at vi vil finde en forståelse, der kan sikre, at alle de lokale parter medvirker til en normalisering af lejren, hvilket er forudsætningen for, at problemerne kan løses loyalt.

Endelig vil jeg endnu engang sige, at den tidligere regering sad med det spørgsmål, om man skulle rive lejren ned, tage konfrontationen, gå igennem alle disse skridt eller normalisere forholdene, lovliggøre forholdene. Man valgte dengang at tilstræbe en lovliggørelse.

Det er præcis det samme, den nuværende regering gør, og vi lægger afgørende vægt på at have alle parter loyale medvirken til, at dette gennemføres. Om dét også omfatter Viborg Amt eller flertallet i Viborg Amt, kan jeg først udtale mig om med sikkerhed, når jeg har haft det møde i morgen. Men mødet vil altså i så fald finde sted, inden Folketinget i givet fald skal tage stilling ved anden og tredje behandling, og det vil sige, at den situation, som hr. Brusgaard nævner, kan blive aktuel, men ikke er det på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Jens Jørgensen (KF):

Jeg vil gerne sige til miljøministeren, at det er rigtigt, når denne påpegede, at den tidligere regering med daværende miljøminister Per Stig Møller arbejdede med de her ideer og tanker, men det skal føjes til, at det, hr. Per Stig Møller arbejdede for, var, om man inden for den gældende lovgivning kunne finde administrative veje, så det kunne tilpasses. Det viste sig i de bemærkninger, der i juni måned 1994 kom fra Justitsministeriet, at det kunne man ikke.

Det andet, jeg skal sige for historiens skyld, er, at daværende miljøminister hr. Per Stig Møller lagde overordentlig megen vægt på, at det projekt, han eventuelt skulle præsentere for

Folketinget, skete i fuld forståelse med de lokale kommuner. Da man på daværende tidspunkt var meget nær ved snoren, sprang Hanstholm Kommune fra; de ville ikke være med. Og på det grundlag valgte daværende miljøminister Per Stig Møller at sige, at så ønsker regeringen ikke at gå videre.

Derfor kom man ikke længere.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Når nu ministeren siger, at der har været en afstemning i lejren, og at flertallet her har sagt, at de går ind for denne dispensationslov, så betvivler jeg selvfølgelig ikke ministerens ord, men jeg må bare henvise til, at de har stemt om så mange ting og lovet så meget, men holdt så lidt igennem de sidste 25 år, og ifølge Jyllands-Posten siger de også, at de under ingen omstændigheder vil acceptere kontrol, og der står så videre, at de ikke vil pådattes nogen barnepige, de kan sørge for deres egne børn osv., osv., og de vil i det hele taget ikke have kontrolforanstaltninger; så okay, måske har de sagt, at de godt kan støtte, at vi går ind og sætter nogle træer rundt om deres grund og kommer med nogle nye skure, de kan bo i, men kontrollen skal de selv bevare.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Der er altså enighed mellem den tidligere regering og den nuværende regering om, at problemerne ikke kan løses ved konfrontation, men skal løses ved normalisering med hjemmel i lovgivningen. Forskellen mellem den tidligere regering og den nuværende regering er, at den tidligere regering troede, at der allerede fandtes en sådan hjemmel i såvel planloven som i sommerhuslovgivningen. Det sagde Justitsministeriet under vores regering, at det gjorde der ikke; dét er forskellen.

Og det, vi så skal tage stilling til, er, om vi vil tilvejebringe den hjemmel, så den løsning, hr. Per Stig Møller og den tidligere, borgerlige, regering arbejdede for, nu kan gennemføres i fuld forståelse med dem, der bor i lejren og den kommune, det vedrører.

Der er jo sket det siden, som hr. Jens Jørgensen måske ikke er opmærksom på, at Hanstholm Kommune støtter den aftale, og det eneste, der faktisk er det udestående spørgsmål i øjeblikket, er, hvordan den beslutning, der er truffet i Viborg, skal forstås i praksis.

Altså én ting er, at man nu, som man gjorde tidligere i forhold til tanken om såkaldt særlov-givning, har et principielt synspunkt, men hvordan forholder man sig i praksis i forhold til de opgaver, man i sin tid påtog sig i forbindelse med aftalen? Og det er et spørgsmål om indhegning, og det er et spørgsmål om bistand til løsning af nogle sociale problemer, for der er nogle ret alvorlige sociale problemer for børn og unge i lejren. Det kan vi først svare på i morgen.

Men jeg synes, at det er forkert, hvis man giver Folketinget og offentligheden det indtryk, at der er en forskel på det, den nuværende regering gør, og det, den tidligere regering gjorde. Hvis det havde været muligt at gennemføre det med hjemmel i den nuværende lov, så havde det været langt at foretrække. Det er det ikke, og derfor er Folketinget nødt til, hvis man skal opfylde intentionerne fra den tidligere regering, at tilvejebringe den hjemmel. Det er sådan, situationen ligger.

Jeg ser i virkeligheden kun ét usikkerhedspunkt på nuværende tidspunkt, og det er spørgsmålet om, hvad de ansvarlige parter – som vi har talt med i Viborg Amtsråd – mener er konsekvensen af den beslutning, der blev truffet i Viborg Amtsråd, og det synes jeg de selv skal have lejlighed til at fortælle mig, og vi skal have lov til selv at diskutere det. Jeg lægger – som også hr. Jens Jørgensen – fortsat afgørende vægt på, at hvis sådan noget som det her skal lykkes, så skal der være positivt medspil fra alle parter.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Ja, det havde bestemt været meget dejligt og meget ønskeligt, hvis de lokale myndigheder havde fundet en løsning for Frøstruplejren for mange år siden, men der har ikke været den vilje til at gå ind og finde en forhandlingsløsning. Jeg er i den situation, at jeg personlig har arbejdet med den sag i Viborg Amtsråd i perioden fra 1978 og frem, til jeg blev valgt ind i Folketinget, så jeg kender sagen grundigt.

Jeg må sige, at vi er nogle, der i Viborg Amtsråd igennem lange tider har arbejdet ihærdigt for at få en forhandlingsløsning, en mindelig løsning, men der har hele tiden været modstand. Der har ikke kunnet skabes et flertal i amtsrådet for at gå ind og forhandle, og Hanstholm Kommune har også været totalt afvisende. Derfor er vi kommet dertil, og det er da beklageligt, at der skal en særlov til, men der er faktisk kun den løsning tilbage.

Jeg er dybt forundret over det, der er sket i Viborg Amtsråd her i mandags, hvor de borgerlige nu vil kaste grus i maskineriet og – ja, faktisk fortsætte den konfrontationslinje, som man har stået for tidligere. Det er dybt beklageligt, og jeg håber, at et møde vil kunne afklare, at forståelsen ikke er *sådan*, for der var jo indgået en aftale, og det meget positive er, at Hanstholm Kommune endelig er med på at støtte denne løsning – og også folk i lejren. Så den var tæt ved at kunne vedtages.

Jeg håber, at de hindringer, der nu er opstået, også vil kunne ryddes af vejen, så Folketinget i forståelse med de lokale myndigheder finder en god løsning på denne her alt, alt for lange og alt for gamle strid.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Må jeg først sige, at Viborg Amtsråd ikke har indgået nogen aftale. Den har ikke været behandlet i hverken økonomiudvalget eller amtsrådet. Der har været en forhandling, hvor amtsborgmesteren og et par stykker mere fra amtet har væretovre hos ministrene, men den har aldrig været behandlet i Viborg Amtsråd. Viborg Amtsråd har ikke underskrevet nogen aftale, og vi har ikke godkendt den.

Det, vi har godkendt i Viborg Amtsråd, er en helt klar konklusion. Der står som punkt 1: »Amtsrådet kan ikke tilslutte sig en særlov-givning for Frøstruplejren.« Punkt 2: »og det betyder, at lejren skal bringes i overensstemmelse med den eksisterende lovgivning i enhver henseende.« Det kan vist ikke være klarere.

Og jeg vil da gerne oplyse, at under forhandlingerne i mandags gjorde amtsborgmesteren det klart for hele amtsrådet, at hvis den her dagsorden blev vedtaget i amtet, så forudså amtsborgmesteren, at miljøministeren omgående ville trække lovforslaget.

Så det er ikke noget, der kommer bag på amtsrådet, hvis miljøministeren trækker forslaget. Det gjorde amtsborgmesteren udtrykkelig opmærksom på under handlingerne om det her dagsordenspunkt i amtsrådet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Vi har alle et fælles ansvar i denne sag, og jeg er glad for at kunne sige, at den tidligere regering – jeg ved ikke, om hr. Grove var medlem af den regering på daværende tidspunkt – og den nuværende regering har et ønske om at nor-

malisere forholdene deroppe uden brug af bulldozere osv., og det har vi arbejdet ihærdigt for, først for at se, om der var en hjemmel inden for lovens rammer, og da det viste sig ikke at være tilfældet, så at tilvejebringe den fornødne hjemmel og den fornødne opbakning.

Det er det, der er sket, siden Viborg Amt traf den beslutning, og det er grunden til, at jeg holder det møde i morgen. Jeg kan ikke forstå, hr. Grove er irriteret over, at når man indgår en aftale med nogle personer, som er de relevante personer – amtsborgmesteren og de to relevante udvalgsformænd – at man så beder om et nyt møde, når der i mellemtiden sker det, som hr. Grove refererede.

Og dér lægger jeg vægt på det, Venstre sagde i amtsrådet i går, altså dagen efter, at amtsrådet havde behandlet sagen. De sagde, at de principielt er imod særlove, men hvis der vedtages en lov på området, vil de selvfølgelig selvfølgelig respektere loven og loyalt medvirke ved gennemførelsen. Og deri ligger de foranstaltninger, de praktiske foranstaltninger, som Viborg Amt skal bidrage med, og som jo er konkret beskrevet i det protokollat, som parterne har underskrevet eller ikke underskrevet – det er jo det, vi får afsløret i morgen.

Kan vi andre positive, vi, der lægger vægt på en konstruktiv løsning, vi, der lægger vægt på, at man kan samarbejde om at løse problemerne og ikke bare føre paradepolitik, ikke få lov til at holde det møde i fred og ro, og når vi så har haft det møde, meddele Folketinget resultatet, og så er der grundlag for at vurdere, om en lovgivning skal gennemføres eller ej?

Jeg tror ikke, det her handler så meget om positioner og alt det dér flotte. Det handler om at løse et helt unikt problem, der, som fru Svanholt har sagt det, har fået lov til at være der i 25 år, og som nu kræver en løsning.

Personlig så regeringen helst, at der ikke var en Frøstruplejr eller tilsvarende problemer i vores samfund, men når de nu engang er der og man har tolereret dem i så mange år, er det den danske måde at gøre tingene på. Hvis jeg må give en lille allusion til den tidligere debat, vi har haft her i Folketinget, vil jeg sige, at det er den danske måde at gøre det på, at behjertede mennesker sætter sig omkring et bord og prøver at finde en løsning, og det er det, regeringen gør, og ikke andet.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Det er vel helt klart – sådan forstår jeg da den udtalelse fra de to udvalgsformænd – at hvis Folketinget her vedtager en særlov, der tvinges ned over hovedet på amtsrådet, ja, så vil vi da administrere efter den. Vi vil da ikke begå ulovligheder, som man gør det i Frøstruplejren. Det er da logisk. Jeg ville være forbavset, hvis udvalgsformanden havde sagt noget andet.

Men det, amtsrådets flertal her har sagt til Folketinget, er: Vi ønsker ikke den særlov. Så kan Folketingets flertal tvinge det ned over amtsrådet, og gør man det, vil der selvfølgelig blive administreret efter den. Alt andet ville være tåbeligt, for det, vi bekæmper, og det, vi ikke ønsker at gøre med Frøstruplejren, er at lovliggøre noget ulovligt.

Store dele af det, der sker i Frøstruplejren, er jo ulovligheder, og dem skal man til at lovliggøre med denne særlov. Det skal man gøre, samtidig med at vi har andre borgere, der bliver trynet af amtet. Jeg tænker på Krudtpetersagen, jeg tænker på søen, jeg tænker på bistroen, jeg tænker på en masse, og derfor forstår Viborgs befolkning ikke det system, der kommer til at køre: Hvis bare man er mange om at begå ulovligheder og gør det længe nok, så bliver det lovliggjort, hvorimod det enkelte menneske nok skal få én over nakken, hvis han kommer med et ønske. Og det er den forskel, det er den retsfølelse hos befolkningen i Viborg Amt, som en særlovgivning vil være ødelæggende for.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Nu synes jeg, at hr. Henning Grove skal forklare os alle sammen, hvordan De Konservative og Venstre måske sammen med Fremskridtspartiet herefter vil løse tingene i Viborg Amt i forhold til Frøstruplejren.

Jeg må minde hr. Henning Grove om, at De Konservative jo har været medansvarlige for det her i mange, mange år. Der var borgerligt styre i Viborg Amtsråd i 20 år fra 1970 til 1990, og man har jo ikke på nogen måde kunnet løse det, også fordi der måske var en besindig amtsborgmester, der hed P.E. Eriksen, som ikke ville bruge bulldozere.

Men er det det, hr. Henning Grove nu vil, for det har været det eneste alternativ, man kunne få øje på, altså magtanvendelse, konfrontation? Er det det, man vil?

Jeg synes, hr. Henning Grove må forklare os her, hvordan tingene skal løses. Ellers er det jo bare sådan at stå og sige: Ja, men altså . . . – Det har jo intet hold i virkeligheden. Vi må have noget konkret på bordet, noget, vi kan forstå, noget, vi kan forholde os til. Det er der ikke kommet endnu, og der er altså gået 20 år, hvor De Konservative har kunnet komme med konstruktive forslag. Der har bare ikke været et eneste konstruktivt forslag.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Jeg har som sædvanlig et velment forslag til ministeren.

Sidst jeg var heroppe, spurgte jeg ministeren, om ikke ministeren fandt det betimeligt at trække forslaget tilbage, når en af parterne var faldet fra, altså Viborg Amtsråd.

Ministeren svarede, at spørgsmålet var relevant, men undlod derefter at svare direkte på spørgsmålet, og jeg kan faktisk allerede nu forudse, at hvis debatten fortsætter, så bliver det sådan noget mudderkastning om, hvad amtsrådet har gjort i 25 år, og hvad flertallet ikke vil, osv., osv.

Derfor vil jeg opfordre ministeren til at trække forslaget nu, indtil forhandlingerne med Viborg Amtsråd har fundet sted; så kan det jo genoptages. Det her bliver kun til mudderkastninger.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg troede, jeg havde svaret på hr. Brusgaards spørgsmål. Jeg mener, at man først kan tage stilling til det spørgsmål, som han rejser, når vi har haft det møde i morgen, og det var det, jeg prøvede at sige.

Jeg synes ikke, jeg har bidraget til nogen form for mudderkastning, men jeg har bare i al stilfærdighed gjort opmærksom på den fantastiske forskel, der er imellem, hvad Venstre og De Konservative gør, når de er i regering og har regeringsansvaret, og så hvad de gør, når de er i opposition.

Der er jo en verden til forskel imellem, at man prøver administrativt at lovliggøre det inden for lovens rammer, som hr. Jens Jørgensen jo så rigtigt refererede det før, og så nu, hvor man siger: Kør frem med bulldozerne! Der er en verden til forskel. Man kunne jo have kørt frem med bulldozerne, da man selv havde regeringsansvaret. Man kunne i alle de år, man sad med flertallet i de relevante amtsråd og kommunalbestyrelser,

have brugt loven til at få det fjernet, hvis man havde villet det.

Men først når man er kommet fri af ansvaret, profilerer man sig, i modsætning til hvad man selv gjorde, da man var i regering. Det er jo desværre ikke det eneste eksempel, vi har haft på det, men jeg synes, at hvis jeg var hr. Grove, så ville jeg bruge en lidt mindre dramatisk stemmeføring i denne sag.

Vi arbejder på at finde en løsning. Jeg synes ikke, det ser helt let ud, men det er jo den politiske udfordring, når vi nu mødes med de ansvarlige i Viborg Amtsråd i morgen. Men jeg tror, hr. Grove vil medgive mig, at det er en absolut relevant kreds at tale med om, hvad der skal ske rent praktisk, og når vi kender resultatet af det møde, vil jeg meddele det til Folketinget. Så er der mulighed for, at vi kan tage stilling til lovforslagets videre skæbne. Jeg håber stadig væk, at det vil være muligt for os at finde en løsning.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes ikke, der skulle være nogen grund til mudderkastning i denne sag, og jeg synes, at miljø- og energiministeren har anlagt en, set i forhold til den sædvanlige tone, meget forsonlig tone. Jeg synes, det er værd at understrege, at vi jo alle har vores del af problemet: Beboerne, som har boet der ulovligt i mange år; Hanstholm Kommune, som heller ikke har formået at løse problemet; Viborg Amtsråd, der ikke har formået at løse problemet; Folketinget, de centrale myndigheder, der heller ikke har formået at løse problemet.

Vi står med en konkret mulighed for at løse problemet, og når det ikke kan ske gennem sommerhuslovgivning osv., er det, fordi bygningsreglementets regler også kommer i spil, Boligministeriets lovgivning, og dér er der ingen dispensationsmuligheder. Det er sådan set dér, problemet ligger.

Så har man fra mange gode menneskers side lavet et godt stykke forberedelsesarbejde, sådan at man nu skulle kunne finde en løsning på det, og jeg synes jo ærlig talt, det ville være ærgerligt, hvis man ikke benytter lejligheden til at bringe det under ordnede forhold; det må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg synes, at det forslag, der er udarbejdet af regeringen og af ministeren, er en god og konstruktiv løsning, som gør det muligt, at de folk, der ønsker at leve på den måde, kan leve under nogle ordentlige forhold, og at også deres børn kan få nogle gode forhold at leve under.

Det, der undrer mig i den forbindelse, er, at det virker, som om det nu er blevet en diskussion her i Folketingssalen imellem Viborg Amt, repræsenteret ved hr. Henning Grove, og så Folketinget.

Og så vil jeg da gerne fortsætte og spørge hr. Henning Grove: Er det ikke rigtigt, at det her virker, som om man bare gerne vil have, at det er regeringen og Folketinget, der tager beslutningerne og tager problemet op og løser det? Eller er det hr. Henning Groves opfattelse, at man i dag skal sætte bulldozere på lejren? Er det virkelig den måde, man vil håndtere problemet på? Eller hvad er det, hr. Henning Grove vil?

Nu har hr. Henning Grove selv lagt op til en debat om, hvordan amtet skulle skride ind i denne her sag, så jeg vil gerne spørge: Hvad er hr. Henning Groves alternativ til det lovforslag, der er fremsat her?

(Kort bemærkning).

Jens Jørgensen (KF):

Må jeg ikke godt ganske kort sige, at det, at miljøministeren i morgen skal have et møde med repræsentanter for Viborg Amtsråd, under ingen omstændigheder kan ændre ved det forhold, at der var et flertal i amtsrådet, 15 mod 11, der traf afgørelsen: Vi vil ikke være med til en særlov.

Hr. Martin Glerup gjorde opmærksom på, at der den 29. marts, som det også står på side 5 i bemærkningerne til lovforslaget, blev lavet en aftale imellem nogle repræsentanter, men Viborg Amtsråds flertal traf en afgørelse i mandags, og en afgørelse truffet af et amtsråd kan ikke omgøres af enkeltrepræsentanter på et møde med en minister.

Når nogle så siger her fra Folketingets talerstol: Hvorfor har man ikke gjort dette eller hint i de sidste 15, 20, nogle siger næsten 25 år, så er det altså nødvendigt at gøre opmærksom på – det fremgår jo faktisk af bemærkningerne – at Vestre Landsret, en række retsinstanser og Ombudsmanden har været involveret i sagen med alle de tidsfaktorer, alle de forsøg, der er gjort. Og det plejer ikke at være kutyme i dette

Ting, at man vedtager love eller sætter bulldozere ind eller gør noget som helst andet, mens retten sidder og behandler en sag.

Der er altså også noget med spilleregler, der skal følges, og først og fremmest går jeg da ud fra, at amtsrådet ikke bliver indkaldt til et særmøde i overmorgen, bare fordi der er møde med ministeren i morgen.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Jeg vil gerne følge i det spor, som hr. Jens Jørgensen startede.

Jeg må forstå det sådan: Når ministeren holder møde i morgen for at få en forklaring, er det så ministerens opfattelse, at de tre, der kommer fra Viborg Amt, kan omgøre den afgørelse, Viborg Amtsråd har truffet i mandags? Eller har ministeren truffet aftale med amtsborgmesteren om, at hvis det nu lykkes, så skal der laves ekstraordinært amtsrådsmøde for at få den afgørelse omgjort, som vi har truffet i amtsrådet? For ellers vil det jo stadig væk efter min opfattelse være sådan, at Folketinget trækker en beslutning ned over Viborg Amtsråd imod amtsrådets ønsker.

Jeg vil også godt sige, når ministeren nu fremhæver bl.a. hr. Per Stig Møller og fru Lone Dybkjær, som jo startede sagen, at da var det efter et ønske fra Viborg Amtsråd. Da var der jo et andet flertal, og det flertal ønskede, at regeringen skulle arbejde med det.

Jeg kan huske i KV-regeringens tid, at vi var en mindretalsregering, og efter de forhandlinger, der var med den daværende opposition, fremstod det jo helt klart, at fandt vi ikke en løsning på det her problem, ville der komme et beslutningsforslag.

Det var jo under de forhold, den daværende regering arbejdede. Det var jo ikke sådan, at den daværende regering stod og klappede glad i hænderne, fordi man skulle til at løse det her problem. Det var under pres dels fra Viborg Amtsråd og dels fra den daværende opposition. Så der er jo en himmelvid forskel på, hvad der sker i dag, hvor det er ministeren, der ønsker at lave en særlovgivning, og hvor det er amtsrådet, der har sagt nej tak til en særlovgivning. Dermed overtager ministeren selvfølgelig ansvaret.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Ministeren sagde, at han ikke ønsker at trække det foreliggende lovforslag tilbage, men ifølge

Morsø Folkeblad fra i dag udtaler amtsborgmester Bent Hansen, Socialdemokratiet, at han nu vil søge at holde miljøminister Svend Auken op på løftet om ikke at gå imod lokale ønsker og dermed afblæse forsøget på at lave en særlov for Thylejren i Frøstrup.

Altså det, amtsborgmesteren er blevet pålagt af flertallet i amtsrådet, er at bede miljøministeren om at afblæse dette lovforslag. Og hvis han holder fast ved det i morgen – og det er han jo nødt til, for det er det budskab, han har med fra amtsrådet – vil ministeren så afblæse anden behandling af lovforslaget, eller vil vi køre videre med det og tvinge noget ned over et stort flertal af medlemmerne af Viborg Amtsråd?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg lyttede meget intenst til hr. Henning Groves indlæg, men jeg kunne altså slet ikke høre, at der kom et svar eller bare lidt om, hvordan hr. Henning Grove sammen med Venstre og Fremskridtspartiet nu i Viborg Amtsråd vil løse denne problemstilling, som har eksisteret i 25 år.

Det kan være, at hr. Henning Grove ikke har mulighed for at gøre rede for det og måske ikke har gjort sig tanker om det, men det ville da være meget passende, at vi ved denne lejlighed fik bare lidt at vide om, hvilke overvejelser De Konservative og måske Venstre har gjort sig i anledning af resultatet af afstemningen om forslaget i Viborg Amtsråd. Jeg må da formode, at der er en eller anden baggrund for at tage den stilling; ellers kan man jo nærmest slutte, at der måske alene var tale om obstruktion.

Men det virker altså meget, meget dårligt og meget lidt konstruktivt i en så vanskelig en sag.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Nu kan man jo ikke tvinge et medlem af Folketinget til at udtale sig, og man kan heller ikke tvinge et medlem af Folketinget til at bidrage til, at man får en saglig debat, sådan at man får belyst, hvad f.eks. alternativet er her.

Men man kan måske godt udtale sig og sige, at det er en besynderlig moral, man lægger til grund for sit arbejde i Folketinget, når man kan holde en brandtale om, at det her duer i hvert fald ikke, og så ikke nævne, hvad alternativet er.

Jeg vil igen opfordre hr. Henning Grove til, om det ikke var muligt at overtale hr. Henning Grove til at løfte sløret for det spørgsmål, jeg stillede. Er alternativet her, at hr. Henning

Grove vil arbejde for, at bulldozerne bliver sat på Frøstruplejren nu?

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Der skal da ikke være tvivl om, at nu har Viborg Amtsråd i fire år siddet med hænderne i skødet vedrørende denne sag, fordi man havde overladt ansvaret til de skiftende regeringer herovre.

Nu er der kommet et nyt amtsråd, og vi har fået en ny vedtagelse. Derfor forudser jeg, at vi skal bruge det næste halve år på at finde den rigtige løsning. Og der er da ikke tvivl om, at noget af det byggeri, der findes deroppe, er direkte ulovligt, og det skal da fjernes. Det behøver ikke at være med bulldozere, for det er sandelig ikke så stærkt et byggeri, at det er nødvendigt med bulldozere.

Men det er da helt klart, at for første gang har vi en beslutning nu, hvor vi kan sige til beboerne: De ulovligheder, I begår her, skal vi altså have sluttet. Så skal vi have en forhandling med dem og have nogle af dem flyttet. Nogle af dem er slet ikke egnede til at være der. Det er jo nogle specielle forhold, der findes deroppe, helt specielle, og der er ikke noget nyt i dét, men jeg forudser, at vi skal bruge et halvt år til at lave planen og så nok et halvt år til at løse problemet i. Man kan ikke forlange, at et helt nyt amtsråd, der har truffet en ny beslutning, også har en totalt færdig plan.

Det er da rigtigt, som det blev sagt før, at vi måske skal igennem nye instanser, hvor der kommer nye klager; det er jeg da ikke i tvivl om. De vil nok gå til Naturklagenævnet igen, og vi skal igennem en stribe klager – det var jo sådan, de trak det ud sidste gang, så vi ikke kunne få en løsning. Nu går vi i gang, men vi går da ikke reelt i gang, før vi ved, om denne særlov kommer til at gælde.

Hvis den bliver vedtaget, skal vi jo slet ikke i gang med noget som helst – så enkle er tingene.

Henning Urup (V):

Frøstruplejren har nu eksisteret i 25 år som et fristed for mennesker, der har et divergerende livssyn og en anden opfattelse af, hvad der er livskvalitet, end den almindelige dansker har. Og i de samme 25 år har Frøstruplejren til gengæld også været i myndighedernes søgelys for overtrædelse af planloven, bygge-loven m.m. Lejren har efterhånden udviklet sig til en skamplet for samfundet med et væld af ulovligheder, som vi i Venstre ikke vil være med til at lovlig-

gøre med en særlov, der skal gælde blot for en enkelt ejendom.

Amt og kommune, der jo er tilsynsførende myndighed vedrørende planlov og byggelov, har gang på gang indgivet politianmeldelse, og lejren er idømt dagbøder i gentagne tilfælde. Disse dagbøder er så blot blevet frafaldet, når lejren har indsendt fornyet ansøgning om lovliggørelse af lejren. Viborg Amt og Hanstholm Kommune har så igen indgivet politianmeldelse, men har hver gang måttet konstatere, at politiet og Justitsministeriet ikke har udvist fornøden handlekraft til at ændre på tilstandene.

Kommunen har ingen sanktionsmuligheder, kan ikke lukke for det varme vand i form af at fratage beboerne de sociale ydelser, idet Socialministeriet i så fald tildeler kommunalbestyrelsen dagbøder. Kommunen har et problem, som den ikke selv kan få lov at løse og ingen andre vil løse for den, og er derfor under frivillig tvang med på det skråplaneksperiment, som ministeren nu fremlægger i form af dette lovforslag.

Når jeg kalder det et skråplaneksperiment, er det for det første, fordi det er en særlov for et ganske lillebitte udsnit af det danske samfund, og for det andet, fordi den fuldstændig vil gennemhulle retsbevidstheden hos den almindelige dansker. Hvis en gruppe på 65 mennesker kan få deres egen særlov, så kan alle grupper vel forvente at få det, blot de er vedholdende nok.

Mange borgere har måttet gå fra hus og hjem, fordi de er kommet i klemme i lovgivningen. Det har betydet, at de har måttet skifte bopæl, børnene har måttet skifte skole, og forældrene har måttet finde nye job. Ved en tvangsforflytning af Frøstruplejrens beboere kunne man jo formode, at der kun ville være tale om at skifte bopæl.

Nu skal der så sættes hegn op rundt om lejren og plantes et 10 m bredt bælte indenfor, men der er vel ingen garanti for, at beboerne så af den grund vil overholde loven fremover. Man vil vel fortsat bære lokumsspanden ud i sin køkkenhave og grave den ned dér, hvilket er komplet ulovligt i det almindelige samfund, hvor man end ikke må bruge den samme slamsuger til gødningskørsel og til slamsugning fra septiktank, medmindre der i mellemtiden har fundet en rengøring sted.

Samtidig må alle ejere af ejendomme i landzone konstatere, at de nu står med et krav om at skulle investere store summer i nedrivningsanlæg for at komme af med deres spildevand. Hvor er loikken henne for disse mennesker?

Desuden kryber denne særlov uden om det problem, der vel egentlig er det største af dem alle, nemlig det sociale. Det er ganske vist i lovforslagets bemærkninger nævnt, at Viborg Amt skal bidrage til projekter og aktiviteter, der særlig har børnene i lejren som målgruppe, og samtidig har Socialministeriet tilkendegivet, at man er indstillet på at bidrage til løsning af lejrens sociale problemer i form af økonomisk bistand, men det er ikke udspecificeret, hvilke aktiviteter man vil sætte i gang.

For at løse problemerne omkring Frøstruplejren skal der i stedet findes genhusningsmuligheder til disse mennesker, hvor de fysiske rammer er i orden og i overensstemmelse med loven, og hvor man så samtidig kan tage fat på at løse de sociale problemer.

Venstre kan slet ikke gå ind for en lov af den her karakter, der vil perforere den almindelige danskers moral med hensyn til at efterleve lovgivningen. Venstre er enig i, at lovgivningen på mange måder generelt er for stram, men skal den ændres, må det gælde for alle borgere i dette land.

Vi havde i øvrigt forventet, at miljøministeren havde trukket sit forslag tilbage, dersom der ikke var fuld opbakning blandt de lokale myndigheder, hvilket der ikke ser ud til at være.

Regeringen vil nu blåstemple 25 års ulovligheder, en misvisende gestus fra en regering, der kalder sig moralens regering.

Jens Jørgensen (KF):

Jeg vil begynde med at sige, at Det Konservative Folkeparti går imod det lovforslag, regeringen har fremsat.

Vi betragter det som en særlov, og vi ser på det ud fra en form for retsforståelse – en retsforståelse, som vi gerne vil stå vagt om, og derfor må vi gå imod denne særlov.

Vi hører gentagne gange om borgere, der bor ulovligt i sommerhuse. Dem forsøger man at jage. En lille privat parcelhusejer bygger en carport eller en garage. Han eller hun får et pålæg: Fjern det! Og hvis det ikke bliver fjernet, kommer kommunens tekniske forvaltning og river den ned mere eller mindre og sender regningen til den pågældende borger. Vi har hørt om Krudtpeter, vi har hørt om søen, som en mand anlagde. Ganske tæt ved Frøstruplejren var der en borger, der plantede en skov. Væk med den! For det var ikke lovligt ifølge den gældende lov.

Her er der så nogle borgere i Frøstruplejren, der siden 1970 har tilsidesat samtlige krav. Nu

er der så gået 25 år, og så nærmer vi os den situation, hvor man med en særlov vil gøre det ulovlige lovligt. Det ligner efter min opfattelse næsten en slags jubilæumsgratiale, at nu har man altså kunnet holde stand mod regelsæt, holde stand mod alt det, som andre borgere må følge, og så får man en præmie i form af et jubilæumsgratiale.

Når der så i lovforslaget står, at det fremover er sådan, at der kun må bo 75 indbyggere, der sættes en grænse, så er det, jeg siger: Hvad gør man, hvis der pludselig er 76 eller 78 eller 82 og de bor i forskellige huse? Så står der, at så skal man sætte politiet ind. Man vil altså godt sætte politiet ind og fjerne, udrydde, eller hvad ved jeg, boliger osv. og flytte borgere, hvis man går over en ganske bestemt grænse, som pludselig fikses vilkårligt. Det er en forkert form for retsopfattelse.

Den tidligere minister forsøgte, som jeg har været inde på, fordi der var pres omkring det, at finde veje til en administrativ løsning. Det fandt man ikke. Så er der efter min bedste overbevisning kun én vej, og det er at følge de gældende love, dem, der gælder for alle andre, og ikke bare henvise til, at nu har man boet der i 25 år, og så må man have dette gratiale.

Vi kan diskutere det her til langt efter midnat, men kendsgerningen er, at det, man er ved at lave her, er en særlov, der efter vores opfattelse strider mod grundlæggende retsprincipper; og derfor vil vi stemme imod.

Anni Svanholt (SF):

Hensigten med dette lovforslag er jo endelig at skabe mulighed for, at Frøstruplejren i Thy kan blive lovlig i forhold til planen om byggebygning.

Frøstruplejren har eksisteret siden 1970, og der bor i dag ca. 60 voksne og 25 børn. Der har i hele perioden stort set været det samme antal mennesker i lejren.

Lejren ligger på en landbrugsejendom i landzone, og den nuværende anvendelse af ejendommen er i strid med landzonebestemmelserne i planloven, ligesom de fleste af bebyggelserne i lejren er opført uden zonetilladelse, og uden at kravene til bygningerne efter byggebygning er overholdt. Sådan har det været i næsten 25 år, og sådan er det i dag.

De lokale myndigheder, Hanstholm Kommune og Viborg Amtsråd, har igennem mere end 20 år reelt ikke villet finde en forhandlingsløsning, som kunne skabe rammer for lejrens

aktiviteter. Myndighederne har i alle disse år ikke villet løse den sag på en menneskeværdig måde.

Her er jo tale om en gruppe mennesker, som bor og lever på en ganske anderledes måde, end vi i det danske samfund almindeligvis gør, og det ønsker de at gøre på den måde. Hvis både Hanstholm Kommune og Viborg Amtsråd og de lokale myndigheder kunne blive enige om, hvordan der skulle skabes rammer for, at lejren kan være der med de aktiviteter, der er, og i god forståelse med naboerne, ja, så var det jo en lykkelig udgang. Og da må vi jo sige, at baggrunden for lovforslaget, i hvert fald indtil det seneste, der er sket i Viborg Amtsråd, har været, at der omsider var den opbakning til, at man nu endelig efter de mange, mange års stridigheder skulle finde en god løsning.

Det har jo så desværre vist sig, at der nu er en ny situation, hvor et flertal i Viborg Amtsråd ikke bakker det op, som var aftalt.

Vi håber stadig væk, at det vil være i god forståelse med de lokale myndigheder, at en sådan lov bliver gennemført.

For dem, der måtte have en tro på, at der kan være alternativer, hørte vi hr. Henning Grove sige for lidt siden, at der bare skulle bruges et halvt år, så vidste de nok, hvordan man skulle klare dette her. Jamen det er jo ret fantastisk, når der er gået så mange år, og Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet har haft alle de bedste muligheder for at komme med forslag, at de så ikke er kommet med konstruktive forslag. Jeg har bestemt ikke megen tiltro til, at de kan finde en løsning inden for et halvt år.

Jeg mener, at de stadig væk står på den konfrontationslinje, som de har stået på i de mange år. Og det er dybt ulykkeligt, når vi står foran at kunne finde en god løsning gennem denne lov i forståelse ikke mindst med Hanstholm Kommune, som i mange år har været en stærk, stærk modstander af overhovedet at gå ind i en aftale.

Så fra SF's side støtter vi, at der vedtages en lov, men vi håber naturligvis fortsat på, at det vil vise sig, at det vil kunne foregå i god forståelse med de lokale myndigheder.

Aage Brusgaard (FP):

Lovforslagets § 2, siger: »Loven gælder for ejendommen matr.nr. 3 d, Tømmerby, Tømmerby i Hanstholm Kommune.« Og jeg kunne måske lidt humoristisk sige: Hvis vi tilføjede ordene »og øvrige matrikelnumre i Danmark«, var det lige før, at Fremskridtspartiet kunne støtte

loven. Det er jo ingen hemmelighed, at vi mener, at zoneloven og planlovene er for restriktive. Så mange af de ting, der står i dette lovforslag, kunne vi faktisk godt tænke os ville blive udmøntet til resten af landet.

Det, vi er skeptiske over for, og grunden til, at vi er modstandere af lovforslaget, er jo, at der tilsyneladende kun kan blive bevilget en særlov, når det f.eks. drejer sig om bosniske flygtninge. Det var den, der var tredje behandling om i går; så kan man godt vige uden om zonelovsbestemmelserne, og det kan man så også, når man har sådan nogle selvforanstaltninger som i Frøstruplejren.

Hvis det derimod er sådan en lille mand som Krudtpeter – vi har jo tusind Petere af dem her rundt om i landet; han er bare den, som er kommet i avisen – men altså når det er den lille borger, der ønsker at bygge sit eget lille hus eller sit eget lille skur, så skal man kanofles med alle til rådighed stående midler.

Hvis det derimod er 65 beboere, som politikerne rent faktisk er bange for – som de ikke tør gå ind og snakke med – så er man nødt til at give dem en særlov. Det er vi modstandere af.

Så kunne jeg godt tænke mig, – jeg synes faktisk, det er et beskedent ønske – at miljøministeren ville lytte lidt efter, hvad ordførerne siger. »Minister« betyder stadig væk tjener! Jeg har 2-3 spørgsmål.

I § 5, stk. 2, står der: »Hvis påbud eller forbud ikke efterkommes, kan miljø- og energiministeren lade foranstaltningen udføre for den ansvarliges regning.« Mit spørgsmål er: Hvem er de ansvarlige? Er det beboerne? Er det kommunen? Er det amtet? Eller er det Folketinget, som vedtager loven?

Et spørgsmål mere. I bemærkningerne til lovforslaget side 3, anden spalte, står der, at lokalplanen vil have retligt bindende virkning. Men så skriver man videre, at erfaringerne siger, at man ikke hidtil har kunnet opretholde de aftaler, der er blevet lavet omkring Frøstruplejren. Derfor vil jeg godt spørge: Hvorfor tror man så, at lejrens beboere vil overholde denne lov, når man selv indrømmer, at de i 25 år ikke har overholdt en disse?

Der står i samme spalte, at der ikke er tale om, at man afviger fra lovregler som f.eks. straffeloven osv. Det mener jeg faktisk at man gør, for hvis andre satte et skur op og bor i det eller laver alle de ting, som beboerne her bliver undtaget for, så er det jo strafbart. Og det har beboerne så gjort i 25 år uden at blive straffet.

Der står i § 3, at en tilladelse forudsætter en ansøgning fra ejeren af ejendommen, altså Det Ny Samfund. Og derfor vil jeg godt spørge ministeren, om der er kommet en ansøgning om, at man kan få denne dispensation fra plan- og zoneloven. Og hvis den ikke er kommet, om så ministeren kan bekræfte, at hvis sådan en ansøgning ikke kommer, bliver loven aldrig til noget. Det med, at et flertal i amtsrådet har sagt nej, har vi jo tromlet igennem tre gange, så det vil jeg springe over.

Men jeg vil afslutte med at sige, at årsagen til at Fremskridtspartiet siger nej, er, at vi mener, at den lovgivning, vi skal have i Danmark, skal gælde såvel for Poul som for Peter.

Og hvad vil vi så gøre i stedet, når vi siger nej til lovforslaget? Jamen vi vil gøre det samme som de sidste 25 år, nemlig opfordre til, at beboerne får lov til at passe sig selv.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Frøstruplejren har eksisteret siden 1970, og lige så længe – i 25 år – har den været ulovlig. Ingen politikere har endnu haft mod eller lyst til at rydde lejren.

Baggrunden er vel først og fremmest en stilthende accept af, at ikke alle mennesker kan passes ind i det planlovs- og velfærdsregulerede 8 til 16-samfund.

Der er brug for frizoner i et samfund. Og der er brug for storsind hos samfundets øvrige borgere. Storsind i den forstand, at vi accepterer, at ikke alle lever helt som gennemsnittet.

På den anden side skal alle borgere i et land selvfølgelig også overholde lovgivningen. I visse sammenhænge er vi derfor nødt til at lave særlove. Give særlige grupper særlige vilkår. Vise det storsind, hvor vi siger: Nu får I jeres egne regler, og de skal selvfølgelig overholdes.

Det Radikale Venstre er ikke meget for den slags særlovgivninger, men vi accepterer, at de i visse tilfælde kan være nødvendige.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at baggrunden for vores accept af lovforslaget var den brede lokale tilslutning til forslaget.

Frøstruplejrens beboere, organiseret i Det Ny Samfund, Hanstholm Kommune og repræsentanter for Viborg Amt har alle underskrevet en aftale med miljø- og energiministeren og socialministeren. En aftale, som er en forudsætning for lovens gennemførelse. Forleden fik vi så den lidt besynderlige meddelelse, at nu havde de samme mennesker fra Viborg Amt, som underskrev aftalen, stemt imod forslaget i amtsrådet.

Sådan et rod kunne de såmænd ikke have præsteret bedre i Frøstruplejren. Hvordan skal vi få det politiske arbejde til at fungere, hvis ikke de mest almindelige spilleregler overholdes, f.eks. at en aftale er en aftale?

Nu må vi så afvente og se, hvad der sker på det møde, som ministrene nødvendigvis igen må have med de lokale parter. Vi skal ikke vedtage en lov, som ikke har lokal opbakning.

Vi håber i Det Radikale Venstre, at det lykkes at komme overens. Under alle omstændigheder er det på tide, at der findes en løsning omkring Frøstruplejren; en løsning som både giver trykthed for de 75 beboere og det omgivende samfund.

Det mener vi at det fremlagte lovforslag kan bidrage til. Vi må håbe, at storsindet vinder, også i Viborg Amtsråd.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Der er brug for frizoner, og der er brug for storsind; det kan jeg da godt være enig i, men skulle vi så ikke i virkeligheden tage tråden lidt op; der blev sagt fra Fremskridtspartiets side – ikke fordi jeg er totalt enig – at vi måske hellere skulle prøve at se på, om lovgivningen i virkeligheden generelt er for skrap, og det tror jeg, den er.

Jeg tror, at folk har meget svært ved at forstå, at man skal fjerne en sø som den sø i Viborg Amt, som Peter, Sø-Peter, har, og jeg tror, folk har meget svært ved at forstå, at det skal være så restriktivt alt sammen.

Vi er ikke tilhængere af, at vi ikke skal have nogen planlov, men jeg synes, det ville være en god idé, hvis vi i anledning af dette lovforslag kunne få det positive ud af det, at vi måske kunne få afbureaukratiseret lidt. Hvis der kunne komme det ud af det, så vil vi i hvert fald støtte den del af det, men vi er stadig væk imod at lave særlov.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Frøstruplejren er et eksempel på, at det er nødvendigt, at grupper af borgere tager initiativer for at blive hørt, når de ikke kan betale sig til at købe sig ind i samfundet og leve på de vilkår, de gerne vil leve på. Christiania er et andet eksempel.

Jeg synes, det er en god ting, at der nu kommer en lov, som faktisk siger det, der har været realiteten deroppe: Der er nogle mennesker, der har levet uden at genere andre, og det er ikke muligt at finde andre løsninger. Vi synes også,

at det lovforslag, der ligger, er en god ting. Det kommer måske 15–20 år for sent. Det er en anden ting.

Men det, der er det mest underlige i denne sag, er, synes jeg, – der har været kørt et klart og åbent forhandlingsforløb fra regeringens side i denne sag – at Venstre har ført sig frem i en valgkamp, der siger, at Venstre ved man, hvor man har, og så får man gang på gang det, at de har én holdning den ene dag, og så er det ikke engang sådan, at de bearbejder det over en årrække og så skifter holdning – det synes jeg er fint nok – men den næste dag svinger de om og har det modsatte standpunkt.

Det gør, at det er en utrolig utroværdig partner at have som politisk parti, ikke alene i Folketinget, men også i det lokale arbejde. Og det er måske det mest tankevækkende; jeg tror, vi havde fået en helt anden debat i dag, hvis det var sådan, at Venstre havde levet op til, at man vidste, hvor man havde dem, og det vil sige, at de fra start af enten havde sagt fra eller var gået ind i forhandlingerne, sådan som det har været tilfældet i Frøstruplejren.

Nu har vi altså en situation, hvor de først går ind i forhandlingerne og indgår nogle aftaler og skriver dem under og så går hen og stemmer anderledes i amtsrådet bagefter. Det gør, som fru Anni Svanholt og fru Elsebeth Gerner Nielsen påpegede, at den mest troværdige part i denne sag faktisk begynder at være Frøstruplejren, selv om de faktisk har været udkældt for det modsatte. Det er tankevækkende.

Så jeg håber, at lovforslaget bliver en realitet. Jeg er godt klar over, at det sådan som vores system er skruet sammen, er en nødvendighed, at man har et samarbejde lokalt, men jeg håber, at debatten i dag også har været med til at få amtsrådet til at tænke sig om og gå ind i en konstruktiv løsning med regeringen i de forhandlinger, der skal foregå i morgen.

Med de kommentarer vil vi udtrykke, at vi støtter gennemførelsen af loven.

Arne Melchior (CD):

CD kan stemme for det af miljøministeren forelagte lovforslag. Vi gør det ikke med brask og bram, hvis der er noget, der hedder det, når man trykker på knappen, eller med fryd og glæde eller med let sind eller hjerte. Det gør vi ikke, og der gælder formodentlig noget tilsvarende for mange medlemmer af de to andre regeringspartier. Men vi må dog komme til det resultat, at sådan som situationen er, bliver det, skal vi sige,

nok den mindst ringe løsning, og den må man jo ofte her i livet foretrække. Som bekendt er det bedste ikke så sjældent det godes fjende.

Jeg kan da godt forstå betænelighederne for retssikkerheden i Danmark, for retsopfattelsen. Jeg tror, hr. Brusgaard talte om Per og Poul og så de andre beboere i Danmark, som ikke må det samme. Og det er da bekymrende. Hvor går grænsen for, at når noget er gjort længe nok, ofte nok, kraftigt nok, så kan man få det lovliggjort? Kunne det en dag gå så galt, at man fik Ri-Bus-arealet i Esbjerg erklæret som undtagelseszone, hvor man godt må smadre busser og overfalde mennesker med ukvemsord, bare fordi det måske sker længe nok, og det allerede er for længe, det er sket? Sådan vil det sikkert ikke gå.

Til bekymringen for, hvad Per og Poul så skal sige, hører der dog et men, en tilføjelse. De, der vil identificere sig med samme opfattelse og med en praksis som beboerne af denne lejr, burde så have samme ret, men det gælder jo hverken hr. Brusgaard eller fru Hanne Severinsen eller mig selv, at vi vil identificere os med disse mennesker. Hvis billederne ikke lyver, og det tror jeg ikke de gør i dette tilfælde – jeg har det altså kun fra billedstrimlerne i fjernsynet – så ser der uhumsk, væmmeligt, modbydeligt ud.

Så vil jeg sige til alle skeptikerne, at, efter at jeg har erklæret, at jeg kan forstå deres skepsis og deres frygt for visse overordnede principper, så gælder det altså kun for mennesker, der nu lægger den slags livsmåde til grund, og det gør nioghalvfems komma en hel masse danskere ikke. Derfor deler jeg ikke helt frygten for, selv om jeg som sagt forstår den, at det skal brede sig som en steppebrand, og at det skal smadre retsbevidstheden her i landet.

Det er CD's standpunkt.

Jeg vil gerne have lov at tilføje, at jeg synes, at nogle ordførere på det seneste har været alt for hårde ved Venstre. Under forrige dagsordenspunkt, hvor jeg også var CD's ordfører, talte jeg om, at aftalebrud og løftebrud ikke er noget, der specielt kendetegner politikere eller folketingsmedlemmer. Jeg mener ikke, det bliver nemt at påvise, at partiet Venstre eller Vestres folketingsgruppe har svigtet eller er svinget om på en ubehagelig eller en ikke rimelig måde. Jeg synes, det er alt for hård en kritik, og den udspringer måske nok lidt af, at de, der udstøder den, alligevel også har en eller anden lille orm, der gnaver et eller andet sted i organismen, og det har jeg fuld forståelse for.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg vil gerne sige tak for de indlæg, vi har hørt her i dag, og tak for debatten. Jeg tror, at debatten til overmål har demonstreret, at der er ikke nogen nem løsning i denne sag, og jeg kan roligt sige, at såvel mine forgængere som jeg selv og navnlig de medarbejdere, der har arbejdet for skiftende miljøministre, har vendt samtlige sten, der findes på den mark, for at finde en løsning på problemerne. Og først efter at man har undersøgt alle muligheder inden for den eksisterende lovgivning, griber man nu til det middel, der hedder at bruge lovgivningsmagten til at skabe hjemmel til, at man kan få løst problemerne.

Da hr. Grove – tydeligt uforberedt, men meget behjertet, synes jeg – prøvede at skitsere, hvad han kunne forestille sig der skulle ske, var min instinktive reaktion den, at så er han jo nødt til at stemme for loven, for alt det, han talte om dér, ville ikke kunne lade sig gøre, medmindre loven er vedtaget; det, han skitserede, kan ikke lade sig gøre inden for den eksisterende lovgivnings rammer. Vi er nødt til at have en hjemmel for at finde en særlig løsning på det.

Der er i øvrigt en række fortilfælde, hvor Folketinget har stået i en tilsvarende situation, hvor man også har grebet til lovgivning, hvad der også kan redegøres for over for udvalget.

Jeg skal meget gerne komme tilbage til hr. Brusgaards spørgsmål under behandlingen i udvalget, men jeg vil dog gerne svare på ét af hans spørgsmål allerede nu, og det er, hvor han siger, at der er en frist i loven, inden for hvilken man skal ansøge om at kunne udøve rettighederne i henhold til loven. Så spørger hr. Brusgaard: Hvad nu hvis man ikke ansøger? Ja, så træder loven ikke i kraft. Altså dertil er svaret helt klart. Og der er derfor selvfølgelig en stramning, for vi lægger afgørende vægt på at ansvarliggøre lejrens beboere og Det Ny Samfund for at finde en rimelig løsning på problemet.

Jeg siger endnu en gang tak for debatten. Jeg håber, at vi får en afklaring på situationen i forhold til det lokale samfund i morgen, og at vi i øvrigt kan få et godt og fordrageligt arbejde i folketingsudvalget.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Ministeren nævnte, at alle sten var vendt, og det tror jeg sådan set også de er, men der er jo altså mange sten her i livet. Jeg vil ikke til at vende

nye sten, så vi kan begynde forfra, men jeg vil bare sige, at det er en debat, der har kørt i kommunen og i amtet i 25 år. Jeg har selv siddet i Viborg Amtsråd i en del år, og derfor vil jeg sige, at her er oplagt chance til, at hvis kommunalbestyrelsesmedlemmer eller amtsrådsmedlemmer eller eventuelt beboere i lejren synes, de vil have en samtale med udvalget, så er der mulighed for at komme i deputation. Den samtale, der skal foregå i morgen, er jo kun mellem ministeren og så en 2-3 stykker fra amtet, så hvis der er andre, der kunne tænke sig at fremføre nogle synspunkter, er der altid mulighed for en deputation.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 104:

Forslag til folketingsbeslutning om registrering og oprydning af punktkilder, der truer grundvandet.

Af Hanne Severinsen (V) og Niels J. Langkilde (KF) m.fl.

(Fremsat 21/4 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal først gøre nogle generelle bemærkninger til det komplekse af beslutningsforslag, vi her behandler – den såkaldte VK-plan – og så skal jeg komme med regeringens kommentarer til beslutningsforslag nr. B 104.

De beslutningsforslag, vi behandler i dag, bygger alle på Venstre og De Konservatives plan om sikring af det danske grundvand. Forslagene skal behandles hver for sig, men som jeg sagde det, vil jeg gerne knytte nogle mere generelle kommentarer til VK-planen.

Alle Folketingets partier er enige om målet, nemlig at også kommende generationer skal have mulighed for at hente rent drikkevand direkte fra grundvandet, men ikke alle partier er parate til at sætte ind med de nødvendige midler. VK-planen viser desværre, at det også gælder Venstre og De Konservative. Det er nødvendigt med en indsats mod de største trusler mod grundvandet, og det er dér, der er et svigt i VK's beslutningsforslag. Lad mig nævne et par eksempler.

Med planen forsøger Venstre og De Konservative at reducere problemet med sprøjtegifte med pesticider i grundvandet til et spørgsmål om nedgravede pesticidrester eller til et spørgsmål om dårligt udførte borer. Venstre og De Konservative nægter øjensynligt at se i øjnene, at det i alt overvejende grad er rester fra landbrugets almindelige brug af pesticider, der i disse år i stadigt større omfang findes i grundvandet.

Venstre og De Konservative har derfor også meldt fra over for forslaget til en pesticidafgift, ligesom Venstre og De Konservative heller ikke i foråret 1994 kunne støtte lovforslaget om at fjerne de mest skadelige pesticider. VK-planen ser altså helt bort fra, at der mange steder i landet er problemer med nitrat i grundvandet. Jeg mangler derudover V og K's bud på, om de vil afsætte flere penge til oprydning efter de mange affaldsdepoter. Og jeg kunne blive ved.

VK-planens største problem er således alle de nødvendige indsatser, man ikke peger på, men som man enten ikke har taget stilling til eller er gået imod. Regeringens 10-punkts-program tager derimod fat om de største problemer og anviser med konkrete initiativer, hvoraf flere allerede er sat i værk, hvordan de opstillede målsætninger kan nås. Jeg kan bl.a. pege på pesticidafgiften, udpegningen af de særlige drikkevandsområder, flere penge til oprydning af affaldsdepoterne, skovrejsning, naturgenopretning, udfasning af de farlige sprøjtegifte osv.

Samlet set er VK-planen altså helt utilstrækkelig, men det udelukker naturligvis ikke, at der kan være elementer i VK-planen, som isoleret bedømt er fornuftige, og det skal jeg gerne komme ind på, efterhånden som vi går de enkelte forslag igennem.